

Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgsbro) og for Svendborg Amts 6te Valgkreds (V. G. Olsen), Ordet og udtalte en heel Deel af det, jeg kunde have ønsket at fremhæve, men der er dog adskillige Bemærkninger, jeg skal tillade mig at gjøre til det, de to ærede Medlemmer dengang udtalte. Det var, som sagt, udtalt, at Udbyttet var for lille, men jeg troer, at man, naar man har udtalt sig saaledes, væsentlig har havt det Udbytte for Die, hvoraf de enkelte Individer, som ere udgaaede fra Skolen, have været i Besiddelse, hvorimod man har seet bort fra, hvad disse Individer have virket paa deres Omgangskreds. Jeg skal i den Henseende kun henpege til som en Kjendgjerning, hvad saadanne unge Mennesker have virket i de nu saa almindelige saakaldte Skytteforeninger, som efter min Overbevisning flere ærede Medlemmer her i Salen med mig omfattede med Interesse. Hvad Controllen angaaer, skal jeg kun fremhæve, hvad der blev berørt af det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds, at den høitærede Minister har en saadan Control til sin Raadighed, og den er ogsaa bleven anvendt, idet Undervisningsministeren i sin Tid har udsendt en Mand til at undersøge Forholdene ved Høiskolerne, ligesom det ogsaa er givet og fastslaaet ved Loven af 8de Marts, 1856, at Skoleraadet har Indseende med disse Høiskoler. Endelig er det udtalt, at Offrene fra privat Side ikke vare store nok; men jeg synes dog, at de private Offre ikke ere smaa, naar man trindt omkring i Landet ved Sammenflug har tilveiebragt de Capitaler, som have været fornødne for at faae disse Høiskoler oprettede. Derhos har man ogsaa ladet ude af Betragtning, hvilke Offre enkelte Mænd have gjort, og det er ikke saa ganske smaa Offre, naar Mænd, der ere ansatte ved Skolerne, have givet Afkald paa faste Stillinger, deels i Statens, deels i Communens Tjeneste for at gribe det Uvisse ved en privat Virksomhed. Jeg troer saaledes, at de Indvendinger, der ere gjorte i denne Retning, langtfra ere retfærdige. Det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valgkreds (G. M. Peterjen), som jeg efter hans Udtalelser antager for at være Dødsfører for det

Ændringsforslag, der er stillet under Nr. 24, har fremsørt de Grunde, der have ledet ham til at være med til at stille dette Forslag, og navnlig har han fremhævet som en væsentlig Grund, at det ikke er fra Regjeringens, men fra Privates Side, at disse Forlangender om Understøttelser til Folkehøiskolerne i Aarenes Løb ere fremkomne. Dette forholder sig ganske vist saaledes, men da det netop stadig har været fra privat Side, at man har gjort Forbring paa saadanne Understøttelser, kan jeg ikke forstaae, hvorfor det ærede Medlem ikke kan være med til at stemme for en forøget Understøttelse til saadanne Skoler. Som den anden Grund udtalte han, at Controllen var for slap, men om dette Punkt har jeg allerede udtalt mig; den er ingenlunde for slap, forudsat, at den høitærede Minister vil anvende Controllen, og de forskjellige høitærede Kirke- og Undervisningsministre have hvert Aar benyttet den, idet de, inden de have bestemt Tilskudet til disse Høiskoler, have søgt Underretning om dem igjennem de respective Skoleraad. Et Par ærede Medlemmer have udtalt, at de helst ønskede, at Understøttelsen til disse Høiskoler aldeles blev udstemt, og navnlig blev dette, om jeg ikke tager feil, udtalt af det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjær). Man betragter nemlig disse Skoler som politiske Agitationsmidler; men jeg troer, at man ogsaa i den Retning har gjort og gjør dem storlig Uret. Der blev herimod anført af det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgsbro), at det vel kunde være, at en politisk Agitation kunde drives af Skoleforstanderne, men at der derfor ingenlunde kunde være Tale om, at den blev drevet fra selve Skolerne igjennem de unge Mennesker, som søgte dem, og man skulde dog ogsaa antage, at man kun slet havde opfattet vor Tid, naar de Mænd, der røgtede den Gjerning at være Lærere i Høiskoler, skulde affondres fra Deeltagelse i vort politiske Liv. — Det var kun disse Bemærkninger, jeg vilde tillade mig at føie til, hvad der ved 2den Behandling blev udtalt af andre ærede Medlemmer.